

Guia de turisme actiu i naturalesa

NATURALMENT

www.visitespadanmijares.com

TURISME DE NATURALESA

La Mancomunitat Espadà Millars es caracteritza per una gran varietat d'alternatives per a aquelles persones que desitgen realitzar activitats de turisme actiu.

L'entorn natural permet la pràctica de diverses activitats entre les quals destaquen les opcions de senderisme, cicloturisme, escalada, espeleologia, barranquisme i activitats aquàtiques com el caiac, *paddle surf* o espeleologia aquàtica.

La serra d'Espadà és una de les serres més orientals del Sistema Ibèric i separa les conques del Millars i del Palància. Comprén les comarques de l'Alt Palància, l'Alt Millars i la Plana Baixa. Cal destacar que una gran part de la serra forma part del Parc Natural de la Serra d'Espadà, que ocupa 31.180 hectàrees i és el segon espai protegit més extens de la Comunitat Valenciana.

La Serra d'Espadà està formada per una alineació muntanyosa triàsica que posseeix un gran interès tectònic i un modelat geomorfològic que es caracteritza per unes crestes abruptes i unes llomes més suaus i arrodonides. Aquesta serra passa, en pocs kilòmetres, del nivell del mar fins als 1.106 m del cim de la Ràpita. Aquestes característiques proporcionen a la Serra d'Espadà un valor paisatgístic excepcional que deriva de la policromia natural de les formacions geològiques, on destaca el color rosat i rogenc dels paisatges silícis que formen la serra front al color blanquinós dels calcaris que envolten el Parc Natural.

El Parc Natural de la Serra d'Espadà ofereix al visitant una gran diversitat pel que respecta als ecosistemes que allí es troben: pinars de pinastre, bosc de ribera, zones rurals, el típic bosc mediterrani d'alzines i coscoll i peculiaritats interessants, com els bosquets de castanyers. Però, sens dubte, l'ecosistema més representatiu del Parc Natural de la Serra d'Espadà és el bosc de sureres, tant per la seua singularitat com pel seu bon estat de conservació. La surera té la peculiaritat d'oferir resistència al foc, cosa que li aporta un gran valor ecològic. La seua escorça resistent, el suro, si s'explota de forma adequada, és també un recurs econòmic per a les poblacions de la serra.

La fauna que habita al parc és el resultat de la diversitat de paisatges i ambients que aquest ofereix. Estan presents amfibis, rèptils, una gran diversitat d'aus

(àguila perdiguera, àguila colobrerera, àguila calçada, falcó perdiguer, gamarús, mussol banyut i mussol reial, entre altres). La mastofauna està representada, entre altres, pel porc senglar, la rabosa, la fagina, la geneta i el teixó. Per acabar, cal dir que existeixen unes 16 espècies de rates penades, algunes d'elles de gran importància i en greu perill d'extinció.

El Centre d'interpretació i l'Oficina de gestió del Parc Natural de la Serra d'Espadà es troben a la localitat d'Eslida, en l'edifici de les antigues escoles, situades a l'encreuament de les carreteres que van a Aín i a Chóvar.

L'horari d'atenció a visites és de 9:00 a 14:00 de dilluns a diumenge.

Tel: +34 964 629 112 / +34 679 196 294

Correu electrònic:
parque_espadan@gva.es

TURISME ACTIU I D'AVENTURA

El barranquisme és una pràctica esportiva que consisteix en la progressió per congosts o barrancs, cabdals de torrents o rius de muntanya a peu o nadant. Aquesta pràctica té tècniques i materials propis i ben diferenciats.

A Espadà Millars existeix un gran nombre de barrancs aptes per a la pràctica del barranquisme, molts d'ells ja estan equipats o parcialment equipats per a aquesta finalitat. Entre ells destaquen els barrancs de Manzano, Quiles, Chicharro i Buitrero al terme municipal d'Argelita; el barranc de El Hambre (Santa Ana) a Torrechiva-Toga-Argelita; el barranc del Català (Pou Negre) a Fuentes de Ayodar; el barranc Turio a Fanzara; els barrancs de Carboneras i el congost del riu Chico a Espadilla; el barranc Pairo a Toga; el barranc Moscardor a Torralba; el Alcornocal a Benitandús; el Salto de los Perros a Alcúdia de Veo i La Covatilla a Aín. Aquest últim barranc està dins d'una cova i està prohibit accedir-ne a l'estiu.

BARRANQUISME

BARRANQUISME

Per als més atrevits, l'oferta d'escalada pot ser la més atractiva. Entre les millors zones per a la pràctica d'aquesta activitat destaquen:

ESCALADA VALLAT

L'"Escalada en Vallat" el perfil de la qual té una gran quantitat d'agulles, canals i esperons solcats per línies de xapes que fan que siga una de les més vistoses. Com a tota la vall, la roca és calcària, amb murs verticals amb alguna secció en desplom i plaques tombades. La seua orientació nord-oest fa que l'ombra acompanye l'escalador fins a migdia.

ESCALADA TORRECHIVA

La zona d'escalada Peñas Altas està formada per un conjunt de vies molt interessants de nivell baix-mitjà i de roca calcària d'una qualitat excepcional per la seua adherència i per la gran diversitat d'agafades que ofereix. L'entorn és inigualable, està envoltada d'un bosc de pins exhuberant. Està orientada al sud-oest, per la qual cosa, el sol està present quasi tot el dia. En aquesta zona el sector Zócalo és ideal per a l'iniciació a l'escalada, vies fàcils, curtes i ben assegurades amb un peu de via ample que facilita la visita amb xiquets. En aquest sector és on han après a escalar les noves generacions d'escaladors que han sorgit a la zona.

ESCALADA TALES

Aquesta zona d'escalada és perfecta per a passar una bona estona o tot el dia. L'oferta de graus, la proximitat a l'aparcament i l'entorn són motius més que suficients per a fer-li una visita. Es poden diferenciar dos seccions molt diferents: la meitat esquerra de la paret és calcària i de color ataronjat, desplomada i amb prou bricolatge; la meitat dreta és calcària i de color gris obscur, tombada amb algun pas més vertical i amb moltes arestes naturals. Està orientada cap al sud-est però, tot i així, els dies calorosos es pot escalar amb la fresca del matí o del vespre. Totes les vies estan equipades amb M12 inoxidable i les reunions no són despenjaments, sinó descens de ràpel.

ESCALADA FANZARA

En la zona d'escalada de Chalavasar, el mur és peculiar, tant per la seua morfologia com per la seua ubicació. Es tracta de roca calcària obscura en la verticalitat i ataronjada als desploms. Es formen franges horitzontals que creen una gran varietat d'agafades. Ofereix molts estils d'escalada, continuïtat sobre bones arestes, passos a bloc en arestes xicotetes, murs de forats i algunes bones fissures. Està orientada cap a l'oest, per la qual cosa hi ha ombra pel matí i sol per la vesprada.

ESCALADA AYODAR I FUENTES DE AYODAR

A la Penya Zamola i als estrets es poden diferenciar dos zones ben definides a les quals es pot accedir a peu des de l'aparcament. Les rutes estan equipades amb M10 i M12 i, algunes d'elles, als estrets, amb acer inoxidable. Disposa d'itineraris intensos envoltats per un entorn espectacular. El peu de via consisteix en uns pous d'una gran bellesa on podem gaudir del bany i combinar-lo amb les escalades que escollim. Aquesta és una zona d'escalada amb un gran valor paisatgístic, esportiu i mediambiental. És molt important que ens hi apropem amb respecte i consciència. Si ho fem així, podrem gaudir plenament d'un lloc especial. La roca és calcària dolomia a tota la zona, té una gran adherència i és fiable a totes les zones equipades. Predomina l'escalada sobre mur de regletes i forats, encara que trobarem alguna fissura de qualitat. Als recorreguts de Penya Zamela, com que són d'una longitud major, abunden les vies de continuïtat, pel contrari, als estrets, l'explosivitat del bloc està més present. L'orientació de la majoria de les parets és sud i els estrets estan orientats cap al nord, per això és perfecta per als dies més calorosos.

Unes altres zones més conegudes on es pot practicar l'escalada són la Cova Negra a Ribesalbes (escalada Top Rope), la Fuente de San Pedro a Alcúdia de Veo (escalada Top Rope), l'embassament Estrecho (escalada en bloc) i el Turio a Espadilla i Fanzara (escalada en cresta).

La zona també ofereix vies ferrates a Benitandús i Espadilla (Estrecho riu Chico) i tota una sèrie de camins equipats, com ara La Escaleta a Fanzara, l'Azud a Ayodar, la Cova Negra a Ribesalbes i el Castillo a Espadilla.

ESCALADA

Espadà Millars ofereix moltes possibilitats per als amants de l'espeleologia, tant vertical com horitzontal o també aquàtica.

Els més atrevits poden practicar espeleologia vertical a Argelita en una cova l'entrada de la qual es troba a la part superior, per tant cal despenjar-se fins al centre de la gruta amb un ràpel de 40 m d'altura.

També existeix la possibilitat d'endinsar-se en cavitats horitzontals interessants, més aptes per a grups, escolars i famílies. Allí es poden admirar interessants formacions d'estalactites i estalagmites, entre les quals es troba l'estalagmita més gran de la Comunitat Valenciana.

ESPELEOLOGIA

No obstant això, si allò que es busca és una experiència única, la millor opció és l'espeleologia aquàtica, on el visitant pot endinsar-se a través de la Cova del Toro, a Alcúdia de Veo, en les profunditats d'un riu subterrani. Allí es pot realitzar un recorregut de 700 m i observar llacs, cascades i formacions capritxoses que l'aigua ha modelat sobre la roca des de fa milers d'anys.

Unes altres cavitats interessants i de fàcil accés per la zona són la Cova de la Mola a Fanzara, les Coves de la Tía Cantina i Mahoma a Sueras, la Cova d'Onder a Aín, la Cova del Estuco a Alcúdia de Veo, la Cova del Refugi a Benitandús, la Cova d'Eulogio a Tales, la Cova Dinero a Toga i la Cova Negra a Ribesalbes.

ESPELEOLOGIA

ACTIVITATS AQUÀTIQUES

El cursos fluvials i les làmines d'aigua són una constant a Espadà Millars on quasi tots els municipis ofereixen la possibilitat de banyar-nos en piscines naturals i en pous d'una gran bellesa.

ACTIVITATS AQUÀTIQUES

ACTIVITATS AQUÀTIQUES

ACTIVITATS AQUÀTIQUES

A l'embassament de Sitjar, situat al municipi de Ribesalbes, es pot practicar la navegació en caiac i el *paddle surf* i també es poden realitzar rutes interpretatives amb un guia. Així mateix, el riu Millars també ofereix la possibilitat de fer ràfting i travessies en caiacs autobuidables i insubmergibles, fins i tot, en trams d'aigües braves que presenten diversos ràpids que proporcionen més diversió i emoció al descens.

ACTIVITATS AQUÀTIQUES

ACTIVITATS AQUÀTIQUES

BTT

La mancomunitat Espadà Millars ha creat fa poc una nova ruta BTT de 154 km que recorre els 15 municipis que formen el territori. Aquesta ruta arriba a una altura màxima de 911 m i una mínima de 167 m, amb pendents màximes del 30 %. El disseny de la ruta l'han realitzat tècnics titulats d'IMBA i de la RFEC i disposa de panells d'inici de ruta, balises de seguiment i aparcabicicletes.

Les pistes i tota la informació actualitzada sobre aquesta ruta BTT es pot consultar a la pàgina web : www.espadan-mijares.bike

La Serra d'Espadà ofereix un autèntic paradís per als amants del senderisme, que poden recórrer una gran quantitat de sendes senyalitzades de forma adequada que travessen boscos frondosos, creuen i discorren pel costat de rius i barrancs i ascendeixen a cims de més de 1000 m d'altura.

Al territori es poden recórrer sendes locals com l'SL-CV 103 Torralba del Pinar-Senda Pinar (7,2 km), SL-CV 29-Argelita-Senda de la Muela (3,7 km) i l'SL-CV 70-Toga-Barranc de Vasall (4,6 km). També hi ha sendes de curt recorregut com ara la PR-CV 398 Ayodar-El Madroñal-Morrones-Ayodar (14,1 km), la PR-CV 314 Espadilla-Saganta (9,7 km), la PR-CV 386 Espadilla-Camí a la Cova Negra (12 km), la PR-CV 276 Ayodar-Villamalur-Ayodar (16,3 km), la PR-CV 140 Ain-Sueras per Benitandús (10,1 km), la PR-CV 139 Tales-Peñas Aragonesas-Artana (10,6 km) i la PR-CV 136 Villamalur-Sueras (7,6 km).

SENDERISME

No obstant això, el principal reclam el constitueix la senda de gran recorregut GR-333 Mancomunitat Espadà Millars que uneix els 15 municipis de la mancomunitat mitjançant una senda que, en 15 etapes, recorre una distància de 104 km.

Així mateix, el territori també el solca una altra senda de llarg recorregut, la GR-36 Trans Espadà, que travessa perpendicularment la Serra d'Espadà i les conques dels rius Millars i Palància i té una distància de 66,6 km.

SENDERISME

Al municipi d'Alcúdia de Veo, l'empresa Sargantana Aventura ofereix un circuit multiaventura que combina diverses activitats en tres itineraris diferents: arbori (ponts tibetans, tonells, xarxes, tirolines, tir amb arc, etc.), orientació i raid aventura que, depenent de l'època de l'any, es combina amb piragüisme, tir amb arc, senderisme, ferrata, barranquisme, escalada, *slackline* o espeleologia.

CIRCUITS MULTIAVENTURA

Les empreses que ofereixen serveis de turisme actiu i d'aventura a Espadà Millars són:

- Sargantana Aventura: <http://www.sargantanaaventura.com/>
- Viu Natura: <http://viunatura.com/>
- Itinerantur: <http://itinerantur.com/>

Des de la Mancomunitat Espadà Millars agraïm a aquestes empreses la seua col·laboració en l'edició d'aquesta Guia de turisme actiu i naturalesa.

EMPRESSES DE TURISME

ESPADÀ MILLARS

Mancomunitat Espadà Millars
Av. Castellón, 6. (12221) Tales (Castellón)
Tel: +34 964 613 000
info@espadan-mijares.es
www.visitespadanmijares.com

Pla de Competitivitat Turística d'Espadà Millars

